

Årshjul på Tommeliten - Når lek blir språk og språk blir lek

Språk og lek henger tett sammen i små barns utvikling. Barn lærer best når de får oppleve, utforske og leke med språk i trygge og lekne rammer. Gjennom lek får barna bruke kropp, fantasi og følelser, og de setter ord på det de opplever. På samme måte gir språket nye muligheter for lek, samspill og vennskap.

Vi ønsker å styrke barnas språk gjennom lek, fortelling, litteratur og kreative aktiviteter. Samtidig vil vi stimulere språkutviklingen, støtte de som trenger hjelp til å uttrykke seg og skape et miljø fylt med språkglede og undring. Når språket blir en naturlig del av hverdagen og leken, får barna både et rikere ordforråd og flere måter å uttrykke seg på. Dette skaper mestring, glede og trygghet i møte med andre barn og voksne.

Barnehagen har et viktig oppdrag med å støtte barns språkutvikling. Rammeplanen sier:

- «Barnehagen skal bidra til at barna bruker språket som redskap for å tenke, kommunisere, lære og skape mening» (s. 23).
- «Barnehagen skal legge til rette for at alle barn kan oppleve glede, humor, spenning og engasjement gjennom lek – og får allsidige erfaringer som fremmer utvikling, læring og danning» (s. 20).

Med dette temaet ønsker vi å gi barna et barnehageår fylt med både språklige oppdagelser og lekne opplevelser. Vi vet at når språk blir lek – og lek blir språk – da vokser barnas nysgjerrighet, relasjoner og livsglede.

Tegn til tale i vårt arbeid

I barnehagen ønsker vi å bruke tegn til tale som støtte i kommunikasjonen. Det betyr at vi bruker enkle tegn samtidig som vi snakker. På den måten får barna både høre og se ordet, noe som gjør språket lettere å forstå og huske. Tegn til tale er nyttig for alle barn – det gir tydeligere kommunikasjon, bygger bro mellom lek og språk, og gir spesielt støtte til de som trenger litt ekstra hjelp for å uttrykke seg. Målet er å skape et inkluderende språkmiljø hvor alle barn opplever mestring og blir forstått.

Evalueringsav året 2024/2025 på Tommeliten

Barna har opplevd trygghet og stabilitet, selv om vikarbruk og sykemeldinger har påvirket hverdagen. Personalgruppen har vært stabil etter jul, det er positivt både for de ansatte og barna. Lengre tilvenningsperioder med mange foreldre til stede skapte noe utrygghet blant barna. I år har vi ikke like lang tilvenningsperiode.

Varierte aktiviteter, mye utelek og mestring har bidratt positivt. Barnegruppen har hatt et godt sosialt miljø. Årshjul gir struktur og oversikt, og barna engasjeres i temaene som velges.

Turer i all slags vær gir fellesskapsopplevelser, uavhengig av om barna går selv eller sitter i vogn. Foreldre får jevnlig informasjon og oppfølging, samarbeidet vurderes som godt. Antall foreldresamtaler kan oppleves som mange.

Årshjulet i tekstformat og begrunnelser

September: Trygghet og relasjoner

- Bli kjent
- Navnesanger
- Bøker om følelser og vennskap

Hvorfor: Barna skal få en trygg start. Vi legger vekt på å bli kjent med hverandre, skape trygghet og begynne å bygge relasjoner. Språk og lek er viktige verktøy i denne prosessen. Når barna er tryggere, kan vi styrke fellesskapet og sette ord på følelser og relasjoner.

Rammeplanen: «Barnehagen skal støtte barna i å mestre motgang, håndtere utfordringer og bli kjent med egne og andres følelser» (s. 11).

Oktober: Høst, natur og språklige oppdagelser

- Høstlige endringer
- Epler og gresskar
- FN-dagen

Hvorfor: Naturen endrer seg, og dette gir mange sanseopplevelser. Vi setter ord på det barna ser, kjenner og oppdager.

Rammeplanen: «Barna skal oppleve naturen og få erfaringer som fremmer glede i lek og livsutfoldelse» (s. 52).

November: Rytme, sang og musikk

- Rim og regler
- Rasleegg
- Mini røris

Hvorfor: Musikk og rytme gjør språk og ord lettere å huske. Barna får uttrykke seg med hele kroppen.

Rammeplanen: «Gjennom arbeid med kunst, kultur og kreativitet skal barnehagen la barna oppleve kunst og kultur og selv skape uttrykk» (s. 49).

Desember: Jul og eventyr

- Adventskalender
- Juleverksted/baking
- Juleeventyr
- Nissefest
- Lysfest

Hvorfor: Fellesskap, tradisjoner og fortellinger skaper tilhørighet og språklig utvikling.

Rammeplanen: «Barnehagen skal bidra til at barna blir kjent med tradisjoner knyttet til høytider og merkedager i året» (s. 55).

Januar: Kropp, bevegelse og sanser

- Bevegelsesleker
- Hinderløype
- Sanseopplevelser

Hvorfor: Bevegelse og sanselek styrker barnas begrepsforståelse, språk og kroppsbevissthet.

Rammeplanen: «Barnehagen skal bidra til at barna videreutvikler motoriske ferdigheter, kroppsbeherskelse og koordinasjon» (s. 49).

Februar: Vinter og høytlesning

- Vinteraktiviteter
- Bøker om interesser
- Samisk nasjonaldag
- Karneval
- Fastelavn

Hvorfor: Vi opplever årstiden sammen og bruker bøker aktivt til språk og oppdagelse. Samtidig markerer vi viktige dager.

Rammeplanen: «Barnehagen skal fremme lese- og fortellerkultur og la barna møte ulike typer litteratur» (s. 47).

Mars: Påske

- Gul frokost
- Vaffeldagen
- Påskeaktiviteter

Hvorfor: Gjennom tradisjoner og aktiviteter knyttet til høytider får barna kjennskap til kultur og språk.

Rammeplanen: «Barnehagen skal gi barna kjennskap til tradisjoner, skikker og markeringer i samfunnet» (s. 55).

April: Undring, utforskning og realfag

- Eksperimenter
- Forstørrelsesglass
- Sortering og plassering

Hvorfor: Barna er naturlig nysgjerrige, og vi gir dem språk for å undre seg, eksperimentere og oppdage.

Rammeplanen: «Barna skal få erfaringer med å observere, undre seg, eksperimentere, reflektere og lage sammenhenger» (s. 52).

Mai: Kreativitet

- Farger
- Fingermaling
- Teksturer

Hvorfor: Kreative uttrykk gir barn mulighet til å bruke språk på nye måter, gjennom former, farger og materialer.

Rammeplanen: «Barna skal få bruke fantasi, kreativ tenkning og skaperglede» (s. 49).

Juni: Frilek og individuell støtte

- Spontan lek
- Støtte til selvstendighet
- Utendørsaktiviteter
- Vannlek

Hvorfor: Vi gir barna tid til fri lek og støtter dem i å bli mer selvstendige.

Rammeplanen: «Barnehagen skal legge til rette for allsidig lek og støtte barn i å mestre overganger» (s. 20).

Juli: Sommer

- Utelek
- Lesestunder ute
- Ferie

Hvorfor: Mer tid ute gir opplevelser som stimulerer både språk og lek i naturlige situasjoner.

Rammeplanen: «Barnehagen skal legge til rette for at barna kan bruke kropp, sanser og språk i utforskning og lek ute og inne» (s. 49).

Årshjul for Tommeliten

